

Иранци нас могу да науче шта се све може остварити ако је друштво спремно за жртву и одрицање у име сопствених светиња и политичких идеала. Ми њих можемо научити шта следи даље када пристанеш на изнуђени мир након што ти је неки махнити западнак претио да ће твоју земљу поравнати "као овај сто".

Мурал у Техерану

Почетком шездесетих година прошлог века, ФНР Југославија и Држава Шаха над Шаховима Иран биле су две земље веома налик једна на другу, али на двама веома различитим историјским трајекторијама. У питању су биле државе средњег реда са сличним бројем становника, сличним степеном развоја, сличним персоналним ауторитарним режимом на челу и сличним геополитичким положајем, који се у великој мери ослањао на умерени антагонизам према СССР и хипертрофирани политички и културни утицај САД. Штавише, у западној пропаганди, као што је Титова Југославија била "најлибералнија земља социјалистичког блока", опседнута западном модом и америчким филмовима, тако је и Пахлавивијев Иран био "најзападнија земља Блиског

Срби и Иран - или како све жртве америчког империјализма личе једне на друге

Пише: Никола Танасић
недеља, 12 април 2026 02:35

истока" – чувена по лаким женама, лаким дрогама и лакој руци слободног тржишта која је управљала њеним огромним минералним ресурсима.

Од тог тренутка, међутим, две земље су пошле различитим путевима – док је Југославија градила карго култ "уређеног Запада" и неговала властите комплексе ниже вредности до те мере, да је у тренутку кризе буквално препустила западним куферашима да јој цртају границе, пишу законе и успостављају правне преседане ("бар се знао ред", уосталом, "такав смо народ" итд.), у Ирану се плима радикалне религијске реакције на општи неморал, декаденцију и колонијална понижења претворила у Исламску револуцију, која је од ове земље створила синоним за државу-парију, остракизовану, сатанизовану и санкционисану скоро 40 година.

Када су ти паралелни процеси приведени крају, почетком двехиљадитих година, резултати нису могли бити драматичнији. Иран је упркос санкцијама постао суверена, индустријализована и нуклеарна земља, која не само да је способна да се сама храни, брани и наоружава најсавременијим оружјем, него и држава која је у стању да изазива и решава глобалне економске кризе, а која је у међувремену демографски *учетворостручила* своје становништво, примарно за рачун средње класе. Југославија, коју су осамдесетих година уместо санкција засипали страним кредитима и добронамерним саветима, распала се у спектакуларном грађанском рату који је довео до једне од највећих депопулација у Европи, а од некадашње регионалне силе остао је архипелаг политичких патуљака који се утркују у сервилности страним колонијалним господарима, а који поред понеке спортске медаље за 30 година "независности" и "суверенитета" нису остварили ништа вредно помена.

Марс у марту – све жртве америчког империјализма личе једне на друге

Ту постоји један важан изузетак. Српски народ је прво у оквирима Југославије, а затим делујући кроз институције новооснованих признатих и непризнатих српских држава током ратова за југословенско наслеђе успео да иза себе остави и културног, и политичког, и историјског трага (случајно или не – баш у оно време док се у српској престоници и даље вијорио југословенски триколор). Управо тај српски отпор глобалној америчкој хегемонији – неславно сломљен, али никада заборављен – отвара ново поглавље паралела између историје Срба и Иранаца. Неко би рекао да ту нема ништа случајно и да је традиционална индоевропска епика снажно обликовала политичку свест и Срба и Персијанаца. Да ли је на Србе више утицала хипотетичка иранска прапостојбина, или чувена конференција Велике тројке у (тада окупираном) Техерану на којој је Југославија подељена између Руса и Американаца "пола-пола", остаје

Срби и Иран - или како све жртве америчког империјализма личе једне на друге

Пише: Никола Танасић
недеља, 12 април 2026 02:35

историчарима да процене. Али оно у шта свакако нема сумње, јесте да Иранци ових дана очигледно повлаче паралеле са СР Југославијом '99. године, док Срби, гледајући масовна окупљања народа по трговима и мостовима Техерана, Ширази и Исфахана озбиљно климају главама и понављају да смо "све радили први".

Март у Србији је иначе месец сећања на разорне последице америчког империјализма – током овог месеца се обележава годишњица Мартовског погрома на КиМ и почетка нелегалне и неморалне агресије НАТО на СРЈ, убиство старог свата на Башчаршији које је покренуло Босански рат, али такође и годишњице смрти Слободана Милошевића и Зорана Ћинђића, двојице централних играча српске постјугословенске трагедије. У том смислу свакако није претеривање рећи да су Срби посматрали разобручено дивљање америчке авијације и администрације на једној, и храбро, дрчно и надасве *српско* држање иранске војске и народа на другој страни, у атмосфери свечане и трезвене језе. Упркос вишегодишњим кампањама које су прозападни медији у земљи – како опозициони, тако и режимски – водили против Ирана, национални консензус међу Србима ових недеља био је недвосмислен. Једноставно, сећање на агресију из '99. никоме није ишчилело из сећања, осим онима који за своје негледање у прошлост примају субвенције и дотације оних истих центара моћи који су нас тада бомбардовали.

Како се испоставило, нису Срби једини запамтили крваво пролеће '99. године – паралеле између СРЈ и Ирана, између Срба и Иранаца и између крвожедних кампања сатанизације "лоших момака" које "треба бомбардовањем отерати у камено доба" искрсавале су на све стране и на свим меридијанима – од Шангаја до Буенос Аиреса и од Париза до Багдада. Томе су у великој мери доприносили и сами Иранци, који су у свом *си мболичком отпору*

агресору – са масовним јавним протестима и поплавом духовитих мема, песама и карикатура на интернету – много више личили на јуначку (индоевропску) епiku Срба од пре 30 година, него на кукавну и колонијалистичку "женедјецаба" патетику "сиротих малих дивљака" из Сарајева, а по којој су препознатљиви сви пројекти глобалистичке западне левице. Притом не треба заборавити да током целе "опсаде Сарајева" није виђено ништа слично ономе што је америчка авијација у Минабу учинила у једном дану.

Старе форе старе (Епстинове) школе

Паралеле између СРЈ и Ирана, међутим, не стају само на веома сличним стратегијама отпора – оне се могу гледати и у ширем контексту. Пре свега, како ратови за југословенско наслеђе у целини, тако и Косовски рат '98-99. представљају само етапу (притом никако коначну!) у континуираном роварењу, деморализацији и политичкој кастрацији народа који је препознат као проблематичан и субверзиван. Ови оружани сукоби имали су своју предисторију у вишегодишњим кампањама политичких прогона, индоктринације и дестабилизације (за које данас нико не крије да су их финансирале обавештајне службе Америке и њених савезника), а социјални притисци и политички инжењеринг само су појачани након што су бомбе престале да падају. Тако су се и Србија и Република Српска нашле у позицијама да су "у миру изгубиле више него у рату".

На том плану се најбоље виде повесне разлике између америчке агресије на две земље. Не улазећи у реалполитичке околности које су објективно неупоредиво повољније по Иранце, него што су биле по Србе во времја оно (од којих се део тиче објективних повесних токова, али део – попут поменуте разлике у културним и демографским трендовима – представља одговорност самог народа), позиције у којој се налазе САД данас и пре 30 година значајно се разликују. Док је способност Америке да увек буде у центру глобалне пажње некада гарантовала да ће цели "цивилизовани свет" (од Токија до Милвокија) у ликовима Радована Караџића, Ратка Младића или Слободана Милошевића видети "новог Хитлера" који се "мора зауставити", данас практично нигде нема никакве сумње да је најопаснија "одметнута нација" на свету – Америка, а најопаснији "до зуба наоружани неурачунљиви лудак" и "зли касапин" – Доналд Трамп. Парадоксално, Бил Клинтон је, упркос кудикамо удобнијим спољнополитичким

Пише: Никола Танасић
недеља, 12 април 2026 02:35

околностима и кудикамо тоталнијој медијској доминацији, морао више да води рачуна да одржава свој имиџ "доброг момка" него што то мора потпуно разобручени и распиштољени Трамп.

Наравно, данас већ знају сви, а Срби су знали још тада, да међу овом двојицом нема разлике и да обојица носе на себи "печат звери" са Епстиновог острва, према коме најбарокније пропагандне измишљотине које су избациване на рачун Садама, Гадафија и Милошевића, па чак и тешкаша као што су Ким Ил Сунг, Иди Амин, или Пол Пот – делују *питомо*. Ништа од тога не мења ни јоту у америчкој политици – она се и данас своди на друмско разбојништво, огољено насиље и мафијашки рекет баш као што се сводила пре тридесет, педесет или сто година – само данас сви знају нешто што су некада знали само Срби, Вијетнамци или Кубанци. А "хумане и уређене правне државе" развијеног света данас, када све то знају, неће по том питању учинити ништа, баш као што ништа нису чиниле када су се правиле да не знају.

Ко је Србима непријатељ?

Овај специфични културни контекст, међутим, значи да хистерична трансатлантска Империја, поред кризног пи-ара и контроле штете коју мора да упосли како би замуљала и релативизовала своју масовну евакуацију војних база на Блиском истоку, трагикомичну бежанију морнарице и носача авиона из домета иранских ракета и незапамћени фијаско везан за "спасавање обореног пилота" (а заправо покушај да заробе иранске залихе обогаћеног уранијума) под Исфаханом, мора да улаже и напоре у онемогућавање "персијског вируса слободе" да захвати друге тачке планета, поготово оне "одраније познате органима" по бунцијском духу и пркошењу америчком силецијству. Између осталог – и у Србији.

Срби и Иран - или како све жртве америчког империјализма личе једне на друге

Пише: Никола Танасић
недеља, 12 април 2026 02:35

